

Fylkesmannen i Vestfold

ÅRSRAPPORT

2002

Kap.1510

1 ØKONOMISKE RAMMER OG ADMINISTRATIVE FØRINGER.....	4
1.1 STYRINGSDIALOGEN	4
1.2 BUDSJETT 2002.....	4
1.3 TILSTANDSRAPPORT – EFFEKTER OG FORSLAG TIL OPPFØLGING.....	4
1.4 ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	6
1.5 OPPFØLGINGEN AV STORTINGSMELDING NR. 31 (2000-2001)	6
2 SENTRALE POLITISKE FØRINGER.....	6
2.1 MODERNISERING AV OFFENTLIG SEKTOR.....	7
2.1.1 Modernisering, effektivisering og forenkling av offentlig sektor.....	7
2.1.2 Oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene	7
2.1.3 Styrking av kommunenes myndighet og handlingsrom innen miljøområdet.....	8
2.1.4 Elektronisk forvaltning og effektivisering med bruk av IT	8
2.1.5 Personalpolitiske tiltak	8
2.1.6 Grønn stat	9
2.1.7 Offentlige servicekontor.....	9
2.2 SAKSBEHANDLINGSTID I ENKELTSAKER	9
2.3 STYRINGSDIALOGEN MED KOMMUNENE OG KOMMUNEØKONOMI.....	9
2.4 TILSYN, KONTROLL OG RETTSSIKKERHET	11
2.5 VELFERD OG PERSONRETTE TJENESTEYTING	11
2.6 REGIONAL PLANLEGGING OG AREALPOLITIKK.....	11
2.7 NÆRINGS- OG REGIONALUTVIKLING	12
2.8 SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP.....	12
2.9 VESENTLIGE ENDRINGER I OPPGAVEPORTEFØLJEN	13
2.9.1 Omorganisering i den sentrale sosial- og helseforvaltning: konsekvenser for embetene.....	13
2.9.2 Helsemessig og sosial beredskap.....	13
2.9.3 Skjønnskuttet- overføring av ansvar til fylkesmannsembetene.....	13
2.9.4 Bosetting av flyktninger	13
2.9.5 Oppgavefordeling mellom Statens Naturoppsyn (SNO) og fylkesmannen	13
3 UTDYPENDE BESKRIVELSE AV DE ENKELTE RESULTATOMRÅDENE	14
3.1 MILJØVERNDEPARTEMENTET	14
<i>Resultatområde 01 Vern og bruk av biologisk mangfold.....</i>	<i>14</i>
<i>Resultatområde 02 Friluftsliv.....</i>	<i>14</i>
<i>Resultatområde 04 Overgjødning og oljeforurensning</i>	<i>14</i>
<i>Resultatområde 05 Helse- og miljøfarlige kjemikalier.....</i>	<i>15</i>
<i>Resultatområde 06 Avfall og gjenvinning</i>	<i>15</i>
<i>Resultatområde 07 Klimaendringer, luftforurensning og støy.....</i>	<i>15</i>
<i>Resultatområde 08 Internasjonalt miljøvernssamarbeid, bistand, nord-/polarområdene.....</i>	<i>16</i>
<i>Resultatområde 09 Regional planlegging</i>	<i>16</i>
<i>Resultatområde 10 Kart- og geodata</i>	<i>16</i>
<i>Resultatområde 11 Tverrgående virkemidler og fellesoppgaver.....</i>	<i>17</i>
3.2 LANDBRUKSDEPARTEMENTET.....	17
<i>Resultatområde 21 Landbruksbasert nærings- og bygdeutvikling.....</i>	<i>17</i>
<i>Resultatområde 22 Miljø- og arealforvaltning.....</i>	<i>18</i>
<i>Resultatområde 23 Innteks- og velferdpolitiske tiltak</i>	<i>18</i>
3.3 ARBEIDS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET.....	18
3.4 BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET	19
<i>Resultatområde 41 Barnehager.....</i>	<i>19</i>
<i>Resultatområde 42 Familierett.....</i>	<i>20</i>
<i>Resultatområde 43 Krisetiltak.....</i>	<i>21</i>
<i>Resultatområde 44 Familievern</i>	<i>21</i>
<i>Resultatområde 45 Barnevern.....</i>	<i>21</i>
<i>Resultatområde 46 Foreldreveiledning.....</i>	<i>22</i>
<i>Resultatområde 47 Gjeldsrådgivning.....</i>	<i>22</i>
<i>Resultatområde 48 Åpningstidsloven</i>	<i>22</i>
3.5 JUSTISDEPARTEMENTET	22
<i>Resultatområde 51.1 Stiftelser.....</i>	<i>22</i>
<i>Resultatområde 51.2 Overformynderi/vergemål.....</i>	<i>23</i>

<i>Resultatområde 51.3 Forlikrådene</i>	23
<i>Resultatområde 51.4 Tilsynsråd for fengslene</i>	23
<i>Resultatområde 52.1 Fri rettshjelp</i>	23
<i>Resultatområde 52.2 Voldsoffererstatning</i>	23
<i>Resultatområde 52.3 Navneloven</i>	23
<i>Resultatområde 52.4 Tomtefestelov</i>	23
<i>Resultatområde 52.5 Konstitusjon av dommere</i>	24
<i>Resultatområde 52.6 Dekningsloven</i>	24
<i>Resultatområde 52.7 Kommunale politivedtekter</i>	24
<i>Resultatområde 53 Konfliktråd</i>	24
<i>Resultatområde 55 Økt samfunnssikkerhet i fylket</i>	24
<i>Resultatområde 56 Oppfølging av Sivilforsvaret</i>	24
<i>Resultatområde 57 Fylkesmannen ivaretagelse av sine forpliktelser innen sivil-militært samarbeid og planlegging for sikkerhetspolitisk krise/krig.</i>	24
3.6 KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET	24
<i>Resultatområde 61 Kommuneøkonomi og samordning</i>	24
<i>Resultatområde 61.1 Økonomiforvaltning</i>	25
<i>Resultatområde 61.2 Samordning</i>	25
<i>Resultatområde 61.3 Kommuneinndeling</i>	25
<i>Resultatområde 62 Lovlighetskontroll og veiledning</i>	25
<i>Resultatområde 63 Regelverksforvaltning/ klagebehandling</i>	25
<i>Resultatområde 63.1 Saksbehandling</i>	25
<i>Resultatområde 63.2 Informasjon og veiledning</i>	27
<i>Resultatområde 63.3 Statsborgersaker</i>	27
3.7 HELSEDEPARTEMENTET OG SOSIALDEPARTEMENTET	27
<i>Resultatområde 71 Veiledning, kompetanseheving og informasjonsvirksomhet</i>	27
<i>Resultatområde 72 Tilsyn og klagesaksbehandling</i>	29
<i>Resultatområde 73 Tilskuddsforvaltning mv</i>	29
3.8 KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENTET	29
VEDLEGG 1 : KOMMUNALE BUDSJETTVEDTAK	30
VEDLEGG 2 : GODKJENNING AV KOMMUNALE LÅNEOPPTAK § 50	31
VEDLEGG 3 : GODKJENNING AV KOMMUNALE GARANTIVEDTAK § 51	32
VEDLEGG 4 : FYLKESMANNENS LOVLIGHETSKONTROLL AV KOMMUNALE AVGJØRELSER § 59	33

1 ØKONOMISKE RAMMER OG ADMINISTRATIVE FØRINGER

1.1 Styringsdialogen

Vi viser til embetets innspill i samband med utkastet til rammeverk for forholdet mellom departementene og fylkesmannsembetene.

Fylkesmannen mener det bør fremgå tydelig i tildelingsbrev/styringsdialog at det også utføres oppgaver for Samferdselsdepartementet.

1.2 Budsjett 2002

Ved inngangen til år 2002 gjennomførte vi omfattende prioriteringer og vedtok betydelig reduksjoner i bemanning. Dette er beskrevet i vår tilbakemelding på foreløpig tildelingsbrev 28.11.2001. Som en følge av disse tiltakene kunne vi sette opp et budsjett i balanse. Vi har klart å holde budsjett gjennom året.

Bemanningsreduksjonen nevnt ovenfor har resultert i avvik mellom departementenes krav og embetets mulighet til å oppnå kravene. Imidlertid forsøker vi å tenke mer periodisering i oppgavegjennomføringen, noe som betyr at de oppgaver som blir nedprioritert ett år, vil få økt fokus neste eller påfølgende år.

På grunn av mer sykelønnsrefusjon enn forutsatt og mer refusjon fra prosjekter enn forventet, så vi tidlig på høsten at vi ville styre mot et mindreforbruk for 2002. Disse midlene ble planlagt overført til 2003 for å styrke kompetanse og utvikling, samt til saldering av budsjettet. Uten disse midlene ville planleggingen for 2003 vært betydelig vanskeligere, sett i sammenheng med ny organisering og flere aktører i prosessen.

Vi vil likevel presisere at Fylkesmannen i Vestfold ser frem til at departementet snart legger frem sitt forslag til ny budsjettfordelingsmodell, som etter høringsrunde/justering må gjøres gjeldende for 2004.

1.3 Tilstandsrapport – effekter og forslag til oppfølging

Barne og familiedepartementet

Barnehageutbyggingen i Vestfold er fortsatt for lav. Dette er en problemstilling som i stor grad hviler på utviklingen i kommuneøkonomien, se nedenfor. Fylkesmannen ser også hvor viktig kvalitetssatsingen har vært og er for innholdet i barnehagene. Denne type tiltak bør det også fokuseres på i årene fremover.

Innenfor meklingsordningen ser fylkesmannen et behov for at den statlige som får ansvar for familievernkontorene også får ansvar for meklingsordningen, herunder finansiering og eventuelt bruk av eksterne meklere. Dette vil gi en samlet sett bedre løsning.

Barnevernet i Vestfold er preget av et stort antall barnevernsheter (41 stk.). Utfra dagens lovverk medfører dette også krav om et stort antall tilsynsbesøk. Fylkesmannen imøteser endringer i lovverket som kan gi rom for noe større fleksibilitet og målretting av tilsynsomfanget

i forhold til de behov embetet registrerer. Samtidig er det også et tydelig behov for å få etablert en godkjenningsordning.

Det er et gjennomgående problem at ressursene ikke strekker til andre ønskede aktiviteter overfor kommunene (kompetansebygging, rådgivning m.v.).

Justisdepartementet

Søknader om fri rettshjelp har økt kraftig de seneste 2-3 år. Det formodes at dette er tilfelle i hele landet. Det er viktig at søkerne får behandlet sine søknader raskt, hvilket bør føre til at embetene tilføres ressurser for å fange opp økningen.

Den ROS-analyse som nå foreligger vil gi fylkesmannen en solid plattform for videre arbeid. Samlede faktiske analyser gir erfaringsmessig et helt annet utgangspunkt for dialog med kommunene, noe som er en sentral forutsetning for at dette feltet kan utvikles videre.

Kommunal og regionaldepartementet

For synspunkter under KRD's område viser vi til kap 2.3.

Helsedepartementet og Sosialdepartementet

Kompetansesatsingene og øvrige satsinger overfor kommunene har etter fylkesmannens syn vært svært vellykkede i en prosessuell sammenheng. Fylkesmannen kommer i tett inngrep med kommunene, og kan utfra dette også bringe erfaringer videre til sentrale myndigheter. Denne delen av fylkesmannsrollen synes det viktig å utdype ytterligere i en tid hvor samklang mellom stat og kommune er en stadig viktigere forutsetning for utvikling av handlekraftige og selvstendige kommuner.

Miljøverdepartementet

Vestfold er tett befolket og et av fylkene i Norden med sterkest vekst. Befolkningen forventes økt med 40000 i løpet av en 20 årsperiode.

Den store aktiviteten fører til mange dispensasjonssøknader, reguleringsplaner, søknader om ulike tillatelser etter F-loven. Kort avstand mellom bebyggelse industri, avløps- og avfallanlegg fører også til mange klager og henvendelser til avdelingen. Dette fører til at avdelingen må bruke en stor andel av sine ressurser til ordinær saksbehandling. Selv om vi de senere år har hatt stor fokus på effektivisering av vår saksbehandling, må vi bruke nær 80 % av våre ressurser til disse oppgavene

Vårt inntrykk er imidlertid at kommunene ikke har nok fokus på allemannsretten i strandsonen. Vi beklager derfor at tidligere øremerkede midler til avdelingene til strandsonearbeidet ikke er fulgt opp i 2003. Dette gjør det vanskelig å ha så stort fokus på arbeidet som vi ønsker.

Vi har for dårlig oversikt over avfalls strømmene når det gjelder helse- og miljøskadelige stoffer i Vestfold. Vi vil forsøke å prioritere dette arbeidet i 2003. Sentrale spørsmål som bør besvares er; hvor stor andel av slikt avfall fra industri og husholdninger blir ikke levert til godkjent mottak? Hva er årsaken? Det er behov for å motivere til økt innsamling både gjennom informasjon og kontroll og tilsyn.

I 2002 har vi inngått såkalt kommuneplanavtale med Nøtterøy kommune. Kommuneplanavtalen forutsetter at kommunene innarbeider nasjonale mål på en god måte i kommuneplanen. Dette innebærer at vi kan ha betydelig mindre fokus når det gjelder behandling av reguleringsplaner fra kommunen. Etter vår vurdering kan dette være et viktig virkemiddel for å effektivisere og forenkle behandlingen av plansakene, se 2.6.

Selv om kommunene har fått en komplett datasamling, er det vårt inntrykk at kommunene bruker dataene i varierende grad. Det er derfor viktig fortsatt ha stor fokus på Arealis satsningen spesielt å tilrettelegge data på en slik måte at de er tilpasset kommunenes datateknologi.

For Miljøverndepartementet viser vi for øvrig til kap.2.1.3.

Landbruksdepartementet

Fylkesmannen i Vestfold har vært sekretariat og hatt prosjektledelsen for det 3-årige nasjonale prosjektet "Bruk av gården som ressurs for opplærings,- helse- og sosialsektoren" også kalt Grønn omsorg. Prosjektet ble avsluttet 31.12.02. Det er utarbeidet en rapport hvor styringsgruppa kommer med følgende anbefaling:

1. Landbruksdepartementet tar et hovedansvar for den sentralte forankring i samarbeid med de mest berørte departement (BFD;HD,KRD.SD og UFD)
2. Videreføring av nettsteder www.innpaatenet.no
3. Behov for evaluering for forskning

Vi vil understreke behovet for at disse anbefalingene følges opp.

1.4 Administrative bestemmelser

Ephorte er planlagt og under innføring.

1.5 Oppfølgingen av Stortingsmelding nr. 31 (2000-2001)

Inn-prosessen i Vestfold bygget på involvering både i bredden og i dybden i våre tre etater, og prosessen ble drevet frem ved en egen prosjektleder i halv stilling. Prosessen la grunnlaget for omfattende organisasjonsendringer; bl.a. er sosial knyttet sammen med helse i en ny avdeling under ledelse av fylkeslegen. Barnehager og barnevern er knyttet sammen med skole i en ny avdeling for opplæring og oppvekst, under ledelse av utdanningsdirektøren.

IT-funksjonene er knyttet sammen; tilsvarende med økonomi og personal, arkiv, og Statens Park, i administrative stabsenheter. Endringene på organisasjonskartet er allerede fulgt opp med fysisk omlokalisering. Arkivavslutning og avlevering Statsarkivet er i hovedsak gjennomført.

2 SENTRALE POLITISKE FØRINGER

Gjennom inn-prosessen i 2002 arbeidet våre tre etater med avklaring av fylkesmannsrollen og forholdet mellom sektoransvaret og det felles ansvaret for å få til helhet og sammenheng i en fragmentert forvaltning. Følgende roller ble utmeislet:

Fagmyndighet – bidra til å gjennomføre nasjonal politikk på fagområdene

Knutepunkt – støttespiller, rådgiver og erfarings-/kunnskapsformidler for kommunene og andre aktører, og lyttepost/rapportør for regjeringen

Samordner – bidra til koordinering, samarbeidsnettverk, møteplasser, felles tiltak og tillit i en fragmentert forvaltning

Veiviser for rettssikkerhet, kvalitet og service i offentlig forvaltning, ved tilsyn, saks- og klagebehandling, veiledning og kompetansetiltak

Aktør og medspiller for utviklingstiltak gjennom partnerskap og dialog, jf også lyttepostfunksjonen.

Vi videreførte fylkesmannens praktiske opplegg med systematisk nettverksbygging med de øvrige statsetatene, gjennom utvidede ledermøter og statsetatsjefsmøter, osv, omkring tema av felles interesse; eksempelvis nevnes oppfølging av avtalen om inkluderende arbeidsliv og egen samling om moderniseringsprogrammet, med innledning av Lars Wilhelmsen fra Innovasjons- og moderniseringsenheten, jf også punkt 2.1.1. Forholdet til kommunene er omtalt under 2.3, styringsdialogen og under 3.6.61.2, samordning. Forholdet til næringslivet er omtalt under punkt 2.1.1.

2.1 Modernisering av offentlig sektor

2.1.1 Modernisering, effektivisering og forenkling av offentlig sektor

Utover den generelle oppmerksomhet om modernisering av offentlig sektor vil vi trekke frem to saksområder embetet har viet særskilt interesse i 2002, og som vi vurderer er sentrale i forhold til moderniseringsprogrammets innretning og fokus.

For det første er samarbeidsprosjektet mellom 9 statsetater om utvikling av relasjonen stat – næringsliv videreført. Gjennom en rekke aktiviteter, herunder flere dialogkonferanser mellom næringsliv og forvaltning, organisert rundt spesifikke tema som plan- og byggesaksbehandling, eller rundt en enkelt institusjon, som Høgskolen, konkretiseres nå arbeidet om særskilte forbedringstiltak, saksbehandlingsrutiner og opplæring. I Fylkesmannens i Vestfold sitt nasjonale pilotprosjekt innen offentlige anskaffelser som drives frem til 2005, finansiert av Arbeidsdepartementet, Næringsdepartementet og GRIP, består moderiseringsarbeidet blant annet i å møte Arbeidsdepartementets utfordring om regionalisering av offentlige anskaffelser. En felles plattform for offentlige anskaffelser for hele offentlig sektor i Vestfold utvikles gjennom 1) felles forsyningspolitikk, retningslinjer for anskaffelser og måling av anskaffelsesvirksomheten i hver enkelt virksomhet, 2) organisering av innkjøpsfellesskap (samkjøp) og 3) etablering av et fagforum for innkjøpsfaglig utvikling i Vestfold. Forventede resultater for offentlig sektor er lavere kostnader og høyere kvalitet i innkjøpsarbeidet og kostnadsbesparelser grunnet større volum.

2.1.2 Oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene

På dette området vil embetet fremheve to sentrale innsatser gjennom 2002: den ene gjelder forberedelsene til kommende oppgaveoverføring på miljø og landbruk til kommunene. Her har embetet, i samarbeid med interesserte Vestfold-kommuner, engasjert seg i et eget arbeid for å avklare konkrete faglige utfordringer som følger av reformen, og tilrettelegge for hensiktsmessige løsninger på kommunenivå, samt nødvendige bidrag fra embetet, se punkt 2.3.

Den andre gjelder arbeidet med rettssikkerhet og tilsyn, se bl.a. foregående punkt. Embetet har også forberedt et eget rettssikkerhetsprosjekt, særlig fokusert på pleie- og omsorg. Fylkesmannens ansvar for arbeidet med rettssikkerhet i regional stat kommer særlig til syne i forhold til kommunenes ansvar som 1. instans myndighetsutøver og tjenesteproducent. Det er i hovedsak basert på de vedtak som fattes i klager og gjennom tilsyn.

Vi har sett flere svakheter med vårt rettssikkerhetsarbeid; ikke minst at det som blir kjent gjennom klager og tilsyn kan betraktes som toppen av et isfjell, men embetet har heller ikke hatt kapasitet til å gjøre et tilstrekkelig tolknings- og oppfølgingsarbeid knyttet til dette mate-

rialet. Hvilket bilde klager og tilsyn gir av reelle saksbehandlings- og rettssikkerhetsproblemer er uklart. Gjennom prosjektet ønsker vi å finne ut hvilke eventuelle tiltak utover ordinært tilsyn og klagebehandling fylkesmannen og Helsetilsynet trenger for å kartlegge den faktiske situasjon mht. brukeres rettssikkerhet i kommunenes helse- og sosialtjenester, særlig innen pleie og omsorg. Det er tenkt gjennomført som en metodestudie sammen med 3 Vestfold-kommuner. De konkrete målene er å:

- få bedre dokumentasjon på graden av samsvar mellom klagesaks- og tilsynserfaringer og faktisk opplevd rettssikkerhet i myndighetsutøvelse og tjenesteproduksjon på brukernivå, og
- foreslå forbedring av metoder/rutiner for tolkning/analyse av tilgjengelig informasjon til nytte for kommuner, (regional) stat og innbyggere/brukere .

2.1.3 Styrking av kommunenes myndighet og handlingsrom innen miljøområdet

Etter vår vurdering bør arbeidet med å styrke det kommunale miljøvernet prioriteres høyt. Det er mange fordeler ved å gi kommunene økt ansvar og myndighet bl.a.:

- effektivisering og raskere saksbehandling ved at sakene kun behandles på ett nivå
- samvirke mellom PBL og F-loven blir mye bedre og kan føre til at man i mange tilfeller vil unngå behandling etter F-loven hvis reg.planen ivaretar miljøhensyn
- miljøvernarbeidet på kommunenivå vil bli vitalisert

St. meld 19 gir en del føringer når det gjelder overføring av oppgaver til kommunene. Vårt inntrykk er at kommunene venter på en nærmere konkretisering av både oppgaver og fremdriftsplan for dette arbeidet. Vi vil derfor anbefale at departementet prioritere arbeidet med å sende ut denne informasjon.

Vi vil også nevne at Nøtterøy kommune har fått midler til å vurdere, ut fra kommunens egne forutsetninger og ønsker, hvilke oppgaver innenfor landbruks- og miljøområdet som det er hensiktsmessig for kommunen å overta og hvilke rammebetingelser i form av ressurser og kompetanse som dette forutsetter. I et prosjektsamarbeid mellom kommunene Andebu, Hof, Nøtterøy og Sandefjord ønsker man å belyse de viktigste suksesskriteriene for overføring av oppgaver og kompetanse til kommunene. Fylkesmannen deltar i arbeidet. Rapporten vil foreligge i løpet av mai måned, og vil bli oversendt departementet og direktoratene. Vi vil anta at denne utredningen kan gi departementet en del viktig innspill når det gjelder økt overføring av myndighet til kommunene.

2.1.4 Elektronisk forvaltning og effektivisering med bruk av IT

Ephorte er planlagt og installert. Hjemmeside for fylkesmannen i Vestfold er etablert. Intranettløsning er videreutviklet som internt informasjonsverktøy.

2.1.5 Personalpolitiske tiltak

Perioden har krevet store ressurser til Inn-prosessen. Parallelt med denne har vi satset stort på kompetanseutvikling. Gjennom et samarbeid med Høgskolen i Vestfold har vi utviklet og kjørt et 5-vektkurs for medarbeidere hos FM, FL og SU. Kurset "Tverrfaglig samarbeid – den regionale stat" tar for seg endringstrykket i regional stat og i kommunesektoren. Utviklings- og (organisasjonslærings)kompetanse står også sentralt i fagplanen. Inntil 30 medarbeidere har deltatt. Som et ledd i handlingsplan for personalpolitikk, har vi fått på plass en seniorpolitikk med gode mål og tiltak. Videre har vi inngått samarbeidsavtale om et inkluderende arbeidsliv (IA), og gjort lokale tilpasninger til operative mål og tiltak i intensjonsavtalen. I

perioden har vi også fått bruke IA i praksis med gode resultater. De tillitsvalgte har deltatt aktivt på alle områder, og det gode samarbeidet har muliggjort at vi har kommet i mål med våre hovedsatsingsområder innen personalpolitiske tiltak.

Det er tatt inn i stillingsannonser en formulering knyttet til rekruttering av personer med minoritetsbakgrunn.

Vi har påbegynt en fornyet gjennomgang av likestillingspolitikken ved embetet.

2.1.6 Grønn stat

Fylkesmannen er tidlig ute med innføring av miljøledelse i sine styringsverktøy. Fokus vil bli rettet mot energibruk, avfall, transport og innkjøp. Fylkesmannen har allerede i dag gjort mye på flere av disse områdene, spesielt innen innkjøp som pilotvirksomhet for departementer og GRIP senter. Systemet vil bli innført i løpet av 2003. Våre erfaringer brukes inn i både GRIPs arbeid med veiledningsmateriell, og i Miljøverndepartementets arbeid med veileder for innføring av miljøledelsessystem i statsetatene. Statsetatene i fylket vil pålegges å innføre miljøledelsessystem innen 2005. Fylkesmannen kan, med utgangspunkt i sine erfaringer, bistå regional stat i fylket i etablering av miljøledelsessystem der det er behov for dette.

2.1.7 Offentlige servicekontor

Fylkesmannen har lagt vekt på å skape arenaer der kommuner og statsetater i fylket kan møtes og utveksle erfaringer om arbeidet med offentlige servicekontorer. Fylkesmannen har derfor arrangert heldags- og halvdagsmøter for kommunene og statsetater den 14. januar, 7. juni og 8. november 2002. Det har vært god deltagelse fra kommunene og statsetatene. Eksterne foredragsholdere har gitt nyttig informasjon og inspirasjon.

For øvrig har fylkesmannen bistått enkeltkommuner direkte etter ønske.

2.2 Saksbehandlingstid i enkeltsaker

Ønsket saksbehandlingstid på fremhevede områder er overholdt. Dette er gjort ved interne omprioriteringer og fleksibel ressursbruk, aktiv bruk av visdomsarkiv på en del områder, overtid m.v. Samtidig pekes det på at antallet saker har økt i betydelig grad innenfor enkelte områder (eks. voldsoffersaker/fri rettshjelp).

Vi vil samtidig peke på at prosjektet systematisk sammenligning etter hvert må bli brukt aktivt i en almen ressursfordelingssammenheng/styringssammenheng, samtidig som det må brukes aktivt når oppgavetilfanget øker vesentlig. Likeså må det selvfølgelig brukes konkret i forhold til hvert enkelt embete når ressurser skal trekkes inn, jfr. den forestående runden med voldsoffererstatningsordningen.

2.3 Styringsdialogen med kommunene og kommuneøkonomi

I sitt forhold til kommunene har fylkesmannen vært opptatt av at samhandlingen mellom regional stat og den enkelte kommune skjer på en ryddig, helhetlig og hensiktsmessig måte. Forventningsbrevet til kommunene er et ledd i dette. Her gir regional stat samlet i konsentrert form oversikt over de viktigste statlige satsingsområdene. I nevnte dokument har vi søkt å være presise på hva som er lovpålagt og sentrale satsingsområder fra Stortinget og regjeringen og slik bidra til å klargjøre det kommunale handlingsrommet.

Dette blir fulgt opp gjennom regelmessige kommunesamtaler, der både fylkesmannen, regionale statsetater og den enkelte kommune kan ta opp sektorovergripende problemstillinger og

spesielle saksområder. Regionale statsetater deltar etter behov ut fra de sakene som skal tas opp.

Her er det mulig å utveksle erfaringer om kommunenes samarbeid med regional stat, forståelsen av statlige forventninger, forholdet mellom statlige forventninger og kommunale ressurser, kommunale forventninger til statlige organer og andre oppgaver som er viktige for kommunene. Ved en slik direkte dialog mener fylkesmannen å kunne forebygge unødige konflikter og fremfor alt bidra til gjensidige avklaringer og felles oppfatninger mellom partene, samt felles løft på prioriterte områder, dvs partnerskap. Disse samtalene er en viktig del av fylkesmannens "lyttepostfunksjon" i forhold til regjeringen. I 2002 gjennomførte embetet slike samtaler med 6 kommuner. Etter tilbakemeldingene fungerte disse samtalene konstruktivt. Fra disse møtene vil en trekke følgende aktuelle problemstillinger som også synes aktuelle for resten av fylkets kommuner;

Se også kap. 3.61.2

- Kommuneøkonomien var fortsatt meget stram. Årsregnskapet for 2001 viser at 11 av fylkets 15 kommunene hadde negativt brutto driftsresultat og måtte bruke av driftsfond / ekstraordinære inntekter for å balansere sine driftsregnskap. Budsjettene for 2002 reflekterte denne stramheten.

Kommunene opplever at det ikke er samsvar mellom statlige krav på ulike områder og de ressurser kommunene har tilgjengelig. De årlige statsbudsjettopplegg fanger ikke godt nok opp endringer i oppgavefordelingen som bl.a. handler om økte individuelle rettigheter som medfører økt press på tjenestekjeden med økte kostnader som konsekvens. Det fanger heller ikke opp endringer over tid, eksempelvis effektivisering innen sykehusene som medfører økte krav til kommunale tjenester og derved økte kostnader.

- Stadig flere svært ressurskrevende brukere overføres til det kommunale hjelpeapparatet uten at det i overføringssystemet fra staten tas fullt ut hensyn til det. Tilskuddet til særlig ressurskrevende brukere er for lav.
Ved ny gjennomgang av tilskuddet til ressurskrevende brukere bør det åpnes for at ekstraordinære utgifter utenfor omsorgssektoren tas med, bl. a. innen skolen. Med de reglene som gjelder i dag skaper tilskuddsordningen uklarhet og vansker i noen kommuner i forhold til organisering av tjenester.
- Det er et gjennomgående signal til regional stat om fortsatt å ha fokus på samarbeid i plansaker slik det fremkommer i "Vestfolds lille grønne, se pkt 2.6.

Systemfeil

- En rekke tilskudd og utviklingsmidler som er budsjettert over de ulike departementers budsjetter er svært vanskelig tilgjengelige for kommuner og andre som kan ha interesse av disse midlene. Kommuner som har forsøkt å orientere seg om slike muligheter, melder om stor frustrasjon og oppgitthet over hvor lite oversikt som er også innenfor et og samme departement. Det burde være mulig å få laget en database med oversikt over slike midler, med evt. søknadsfrister og hvor en skal henvende seg for å få mer opplysninger. Dette kan lages departementsvis.
- Forholdet mellom 1. og 2.linjen er reist som et generelt problem av de kommuner embetet har hatt samtaler med f.o.m 1999. Problemstillingene dukker opp innen somatikk, psykiatri, rus og barnevern og vil fortsatt være høyst aktuelle etter statens overtagelse av sykehusene. (Problemstillinger her er utdypet atskillig grundigere i årsrapport 1999.)
Dette gjelder så vel utskrivningspraksis som konsekvensene av effektiviseringstiltak innen spesialisthelsetjenesten, som medfører økt ressursbruk og kostnader for kommunene. Fylkesmannen vil i samarbeid med KS i Vestfold arbeide videre med denne problemstillingen.

Annet

- Fylkesmannen følger fortsatt aktivt med i videreutviklingen av interkommunalt samarbeid i Tønsbergregionen, (9-kommunerssamarbeidet). Prosjektperioden avsluttes i 2003. Utgangspunktet

for dette prosjektet var bedre arealforvaltning i form av mindre press på kystområdene og bedre utnyttelse av ressursene i samarbeidskommunene.

- Kystkommunene ønsker større statlig deltagelse i forbindelse med forsøpling/forurensing fra Oslofjorden som bl.a. skyldes båttrafikk m.v.
- Det er i gang 2 mer omfattende kommunalt baserte prosjekt som en oppfølging av tankegangen bak Grønn omsorg. Disse vil bli prøvd ut i forhold til ungdom og eldre (senil demente).
- Det er ønske om ytterligere dialog med fylkesmannen om håndtering av skadeavvergende og omsorgsregulerende tiltak i forhold til lovverket om bruk av tvang / makt
- Overføring av oppgaver / ansvar til kommunene innen landbruk og miljøvern
Det er igangsatt et prosjekt med deltagere fra flere kommuner for å finne hvordan oppgaveoverføringene kan gjøres på en best mulig måte, bl.a. med sikte på interkommunalt samarbeid.

2.4 Tilsyn, kontroll og rettssikkerhet

Det vises til hele pkt. 2.2, samt rapportering på de ulike saksfeltene.

Når det gjelder veiledning og informasjonsvirksomhet overfor kommunene, vises det til rapportering til resultatområde 71. Fylkesmannens bidrag til rettssikkerhet, gjennom tilsyn og klagesaksbehandling rapporteres det om i forhold til resultatområde 72.

Helsetilsynets virksomhet er fra 2003 utvidet til å gjelde overordnet ansvar også for sosialtjenesten. Dette har vært forberedt ved at 4 personer i 2002 har deltatt i et 4-dagers kurs i regi av Helsetilsynet. Innholdet i kurset var ”revisjonsmetodikk”.

2.5 Velferd og personrettet tjenesteyting

Forhold som gjelder handlingsplanene innen SDs ansvarsområde, er nærmere omtalt under resultatområde 71. Der vil også samarbeidet med fylkeslegen og andre bli omtalt nærmere. Tilskuddsforvaltningen er omtalt under resultatområde 73.

2.6 Regional planlegging og arealpolitikk

Vestfold er tett befolket og et av fylkene i Norden med sterkest vekst. Befolkningen forventes økt med 40000 i løpet av en 20 årsperiode. Den store aktiviteten fører til mange dispensasjonssøknader, reguleringsplaner, osv. Vi legger stor vekt på å få til en god dialog og samhandling med kommunene for å effektivisere arbeidet med plansaker. Samhandlingsrutinene er beskrevet i Vestfold's Lille Grønne, Håndbok for samarbeid i arealforvaltningen, som er utarbeidet i et samarbeid mellom KS-Vestfold, Vestfold fylkeskommune, Statens Vegvesen Vestfold og Fylkesmannen i Vestfold. Vårt inntrykk er at vi får gjennomslag for de nasjonale føringene i arealpolitikken. Dette blir bekreftet av at svært få saker ender i departementet til endelig avgjørelse.

Fylkesmannen arbeider målrettet for økt regional samordning av innsigelser /uttalelser til kommunale planer på anmodning fra både kommuner og næringsliv. Vi har hatt dialog med Statens Vegvesen for å få til en slik samordning av planuttalelsene, primært kommuneplaner og reguleringsplaner. Målet med en slik samordning er å skape en enklere hverdag for kommunene og få til en bedre samordning og mer effektiv planhåndtering på regionalt nivå. Vi har også kontakt med NVE for å få til en tilsvarende ordning.

Embetet har i 2002 inngått såkalt ”Kommuneplanavtale” med Nøtterøy. Kommuneplanavtale forutsetter en tett dialog med kommunene under kommuneplanprosessen, slik at kommunepla-

nen ivaretar nasjonale føringer på en tilfredsstillende måte. Dette vil føre til en betydelig enklere og raskere behandling av plansakene fra kommunen. Etter vår vurdering kan dette være et viktig tiltak for å effektivisere og forenkle behandlingen av plansakene. Ved planrullering vil de øvrige kommunene inviteres til å inngå tilsvarende avtaler.

2.7 Nærings- og regionalutvikling

Fylkesmannen deltar aktivt i arbeidet med strategisk næringsplan i fylket, både i styringsgruppe, prosessamlinger og prosjekter

”Samarbeidsprosjektet statlige etater og næringslivet i Vestfold” engasjerer 9 statlige etater. Fylkesmannen koordinerer arbeidet. Prosjektet har i 2002 fokus på forenkling og samordning av saksbehandlingsrutiner. Næringslivet har deltatt aktivt i holdnings- og endringsarbeidet. Prosjektet kan nå vise til flere viktige resultater som vil ha nasjonal overføringsverdi. Det ble bl.a. gjennomført en dialogkonferanse mellom Fylkesmannen, arbeidstilsynet, vegvesenet, kommunene og næringslivet (byggebransjen) i Vestfold. Flere oppfølgingstiltak er under arbeid. Eksempel på dette er samordnet innsigelse mellom vegvesenet og miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen.

Fylkesmannen i Vestfolds nasjonale pilotprosjekt innen offentlige anskaffelser vil stimulere og støtte regionalt næringsliv til tilpasninger i tråd med og i forkant av den forventede markedsutviklingen. Næringslivet vil også kunne redusere sine direkte kostnader ved økt kvalitetsnivå i det offentlige innkjøpsarbeidet, mer krevende offentlige kunder, mer samordnet innkjøpspraksis fra offentlig sektor side og færre men større anskaffelser. Forventede resultater for offentlig sektor er lavere kostnader i det løpende innkjøpsarbeidet, høyere kvalitet i innkjøpsarbeidet og kostnadsbesparelser grunnet større volum.

Handlingsprogrammet for Strategisk plan for landbruks- og bygdeutvikling ble rullert i januar 2002 og prosjektene som ble etablert har vært en viktig del av vårt utviklingsarbeid. Kommunene og næringsorganisasjonene er viktige aktører i arbeidet med planen. Bygdeutviklingsmidlene (BU) er viktige virkemidler i næringsutviklingen i fylket. De brukes aktivt for å stimulerer for verdiskapningsprogrammene, og danne grunnlag for senere enkeltprosjekter. Samarbeidet med Statens Nærings- og Distriktutviklingsfond (SND) fungerer godt, og fylkeslagene til næringsorganisasjonene trekkes aktivt inn i utarbeidelsen av retningslinjer.

2.8 Samfunnsikkerhet og beredskap

Året 2002 har vært preget av utskifting av tre medarbeidere i faggruppe beredskap etter et plutselig dødsfall og etter at leder og nestleder gikk over i andre stillinger. Den turbulens dette har medført har resultert i at vi ikke nådde målsettingene om aktivitetsnivå i kommunene. Det ble gjennomført øvelser i to av de største kommunene (Tønsberg og Sandefjord). Det er avvirket 2 møter i fylkesberedskapsrådet, det har vært kurs for forsynings- og rasjoneringspersonell, alle kommuner er engasjert i prosjekt om helsemessig- og sosial beredskap. Det har vært gjennomført to samlinger hvor alle kommuner var deltakere. Videre har det i 2002 vært igangsatt og gjennomført et bredt prosjekt for å utvikle en ROS-analyse for Vestfold. Denne er ferdig og er distribuert til interessenter. Det er startet en prosess for å informere kommunene om funn i denne analysen. En kort hovedkonklusjon er at ras (kvikkleire) er en reell trussel i mange kommuner og som ikke er tilstrekkelig ivarettatt i kommunal planlegging. Det er etablert et godt samarbeid med fylkesgeologen om dette temaet. Videre er sikkerheten på og langs E-18 en stor utfordring. Erfaringene med den nye parsellen i nordfylket er svært

gode. Vi har også en del farlig transport til havs. Tverrgående fergetrafikk (Horten – Moss) kombinert med all trafikk til Oslo/Drammen og til raffineriet på Slagen (Esso), gir oss store sikkerhetsmessige utfordringer. Det er etablert en god dialog med Kystverket og trafikkovervåkingsentralen i Horten.

Samfunnssikkerhet på vårt nivå skapes primært i kommunene. Helse- og sosial beredskap er satt på dagsorden sammen med fokus på alternative energiformer til strøm og nødstrømskapasiteter. Dette vil videreføres i 2003. Fjoråret var også preget av mye arbeid med sikkerhetsklareringer etter ny lov. Sambandstjeneste er øvet og funksjonell. Fritaksordningen er ajour og bygg- og anleggsberedskap er ivaretatt.

2.9 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

2.9.1 Omorganisering i den sentrale sosial- og helseforvaltning: konsekvenser for embetene

Når det gjelder gjennomføring av handlingsplaner, vises det til resultatområde 71. Fylkesmannen har så langt fulgt opp forventningen om å se sosial- og helseforvaltningen i sammenheng ved at det er etablert en egen helse- og sosialavdeling.

2.9.2 Helsemessig og sosial beredskap

Det er vedtatt lov om helsemessig- og sosial beredskap. Loven gir en planplikt i kommunene. Fylkesmannen i Vestfold har sammen med fylkeslegen tatt initiativ for å tilrettelegge for implementering av loven i kommunene. Temaet har vært på dagsorden på fylkesberedskapsrådets møte høsten 2002. Det har videre vært gjennomført en samling hvor ledelsen (politisk og administrativt) var invitert til Skien. Dette ble gjennomført i et samarbeid med fylkesmannen og fylkeslegen i Telemark. Alle 14 kommuner i Vestfold deltok. Temaer var krav, hensikt og mål. Dette første seminaret ble så fulgt opp med et arbeidsseminar over to dager ved Justis-sektorens kurs- og øvingssenter i Stavern. Her var det fagfolk fra alle kommuner som var målgruppe. Hovedtema var risiko- og sårbarhetsanalyser i helse- og sosialsektoren. Det er planlagt en tredje samling i mars 2003 hvor planutvikling er temaet sammen med krisekommunikasjon. Målet for dette prosjektet er at alle kommunene skal ha et godt nok planverk på plass innen fristen 1. juli 2003.

2.9.3 Skjønnstilskuddet- overføring av ansvar til fylkesmannsembetene

Se pkt.3.6.

2.9.4 Bosetting av flyktninger

Fylkesmannen følger utviklingen på dette området innenfor kommuneøkonomien.

2.9.5 Oppgavefordeling mellom Statens Naturoppsyn (SNO) og fylkesmannen

Statens naturoppsyn (SNO) etablerte en stilling for Vestfold høsten 2002. Tilsettingen innebærer at SNO overtar ansvaret for å koordinere arbeidet med Naturoppsynet i Vestfold. Det vil bli lagt opp til et samarbeid mellom disse stillingene og de to kyststillingene i Vestfold og Telemark, bli knyttet til utvikling av oppsynet i kystområdene. Samarbeid med fylkesmennene om utvikling av oppsynsrollen i kyst- og verneområder vil også bli aktuelt i denne sammenhengen.

Etter vår vurdering gir dette muligheten for et effektiv og slagkraftig oppsyn i Vestfold, og vi vil legge stor vekt på å være klar i 'bestiller'-rollen til SNO, og legge stor vekt på å få til en god dialog og et godt samarbeid.

3 UTDYPENDE BESKRIVELSE AV DE ENKELTE RESULTATOMRÅDENE

3.1 Miljøverndepartementet

Oppsummering av hovedeffekter og resultater

Vestfold er tett befolket og et av fylkene i Norden med sterkest vekst. Befolkningen forventes økt med 40000 i løpet av en 20 årsperiode.

Den store aktiviteten fører til mange dispensasjonssøknader, reguleringsplaner, søknader om ulike tillatelser etter F-loven. Kort avstand mellom bebyggelse, industri, avløps- og avfallsanlegg fører også til mange klager og henvendelser til avdelingen. Dette fører til at avdelingen må bruke en stor andel av sine ressurser til ordinær saksbehandling og rene forvaltningsoppgaver. Selv om vi de senere år har hatt stor fokus på effektivisering av vår saksbehandling, må vi bruke nær 80 % av våre ressurser til disse oppgavene

Resultatområde 01 Vern og bruk av biologisk mangfold

Verneplan barskog fase II fulgte oppsatt framdriftsplan og resulterte i 6 nye barskogreservater i Vestfold i desember. Vestre Bollærne, Korpen, Jordstøyp, Middagskollen, Røyas og Vemansås er nå sikret. Vi er fornøyd med resultatet av dette arbeidet.

Verneplan Oslofjorden har hatt stor fokus i 2002. Arbeidet er noe forsinket, men ikke mer enn at DN's frist for ferdigstilling overholdes.

Fremdriften av arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold er overholdt og 3 nye kommuner i gang. Fremdeles mangler vi data fra 3 kommuner; Borre, Re og Lardal. Disse vil bli prioritert i 2003 når det gjelder tilskottsmidler. Tilskottsordningen har vært et meget viktig virkemiddel for å få gjennomført denne registreringen i kommunene. Dataene viktig for ajourføring av Naturbasen og arbeidet med Arealis.

Resultatområde 02 Friluftsliv

Miljøvernavdelingen har hatt stor fokus på allemannsretten i strandsonen i 2002. Vi har delt ut ca 10000 brosjyrer om allemannsretten. Det er også satt fokus på området i ulike mediaoppslag. Videre har vi gitt tilskott til 7 kystkommuner for å utarbeide oversikt over de 3-5 mest sjikanøse stengslene. Dette skal danne grunnlag for oppfølging i møter med den enkelte kommune. Vårt inntrykk er imidlertid at kommunene ikke har nok fokus på allemannsretten i strandsonen. Vi beklager derfor at tidligere øremerkede midler til avdelingene til strandsonearbeidet ikke er fulgt opp i 2003. Dette gjør det vanskelig å ha så stort fokus på arbeidet som vi ønsker

FM har i samarbeid med SNO bidratt til økt integrering av kystoppsyn i skjærgårdstjenestens daglige drift. Det ble likevel noe mindre tid til denne oppgaven grunnet det ekstra arbeidet som fulgte med den omfattende seldøden.

Resultatområde 04 Overgjødning og oljeforurensning

Kommunene synes å følge opp KOSTRA-rapportering bra. Det har vært lite henvendelser hit. Kommunene rapporterer inntil videre til FM vedr. drift på renseanleggene.

FM har videre satt krav om prøvetaking i overensstemmelse med avløpsdirektiv/fm's retningslinjer på avløpssektoren. I hovedsak synes renseanleggene å kunne tilfredsstille kravene mht organisk stoff. Endelig vurdering gjøres 2003/2004.

Inneværende år er det prioritert sammenstilling av eksisterende vannkvalitetsdata i fylket på faktaark/kart som er presentert i Miljøstatus.

Resultatområde 05 Helse- og miljøfarlige kjemikalier

Det kom inn flere søknader om bygging på forurenset grunn i 2002 enn forventet. Flere av disse var større saker (Ny ringvei i Tønsberg, nytt sykehjem i Horten). I tillegg ble det i 2002 påbegynt og gjennomført flere større mudringsprosjekter i forurensede sedimenter (Sandefjordsfjorden, Horten havn, Svelvikstrømmen). Dette gjorde at mye tid gikk med til å utarbeide tillatelser og følge opp prosjektene med inspeksjoner. Arbeidet har gitt oss verdifull erfaring om et nytt og viktig arbeidsfelt.

Planlagt tilsyn når det gjelder spesialavfall har det vært nødvendig å tone ned i 2002 p.g.a. ressursituasjonen i avdelingen.

Vi har for dårlig oversikt over avfalls strømmene når det gjelder helse- og miljøskadelige stoffer i Vestfold. Vi vil forsøke å prioritere dette arbeidet i 2003. Sentrale spørsmål som bør besvares er. Hvor stor andel av dette avfall fra industri og husholdninger blir ikke levert til godkjent mottak. Hva er årsaken? Det er behov for å motivere til økt innsamling både gjennom informasjon og kontroll og tilsyn.

Resultatområde 06 Avfall og gjenvinning

Lukt fra avfallsplassene skaper store konflikter i et så tettbygd fylke som Vestfold. Selv om det er satt forbud mot deponering av organisk avfall og alle kommunene i Vestfold i løpet av 2003 vil innføre kildesortering av matavfall, er lukt ulempene betydelige på de godkjente avfallsplassene. Dette krever betydelig ressurser til oppfølging og dialog med avfallselskapene. VESAR (avfallssamarbeide mellom Vestfoldkommunene) har undersøkt mengden matavfall og spesialavfall i restavfallet fra husholdningene. Foreløpige resultater tyder på at restavfallet inneholder en del matavfall, men lite spesialavfall. Endelig rapport foreligger ikke ennå.

Resultatområde 07 Klimaendringer, luftforurensning og støy

Miljøvernavdelingen hadde sekretariatsansvaret for Energiforum Vestfold i 2002. Forumets arbeid er nært knyttet til fylkesplanen og det kapittelet som tar for seg temaet bærekraftig energi. Det er betydelig fokus i Vestfold når det gjelder arbeidet med miljøvennlig og bærekraftige energiløsninger.

Fylkesmannen følger aktivt opp planretningslinjene for støy, og gir innspill om nasjonalt støymål, i de kommunale planprosessene. Klager på støy synes å ha vært økende de senere årene, og i 2002 har vi brukt en del ressurser på å følge opp støyende virksomheter gjennom konsesjonssystemet etter forurensningsloven; ved nye tillatelser eller ved oppfølging av vilkår gitt i tidligere tillatelser. Fylkesmannen har for øvrig vært med på å arrangere støykurs for Vestfold kommunene

Resultatområde 08 Internasjonalt miljøvernssamarbeid, bistand, nord-/polarområdene

Vi har gjennom flere år hatt et samarbeidsprosjekt med Fylkesmannen i Kaunas (Litauen). Prosjektet er finansiert av UD. I 2002 bidro vi til etablering av et Naturskoleprosjekt. I 2003 vil det bli satt fokus på kompetanseoverføring når det gjelder GIS/Arealis

Resultatområde 09 Regional planlegging

Avdelingen har behandlet 229 dispensasjonssaker (vesentlig i strandsonen), 190 reg.plansaker, 11 kommuneplansaker og 5 saker etter forskriftene om konsekvensutredninger. Særlig arbeidskrevende har kommuneplan Larvik, E-18-utbyggingen og Tønsbergpakken (nytt vegsystem) vært. Av større samferdselsprosjektet kan vi nevne:

- a) reg.plan E18 Moskvil-Re
- b) reg.plan E18 Re-Gulli
- c) Reg.plan E18 Langåker-Bommestad
- d) KU/kommunedelplan E18/jernbane Farris-Telemark grense
- e) Tønsbergpakken

Vestfold er et av fylkene i Norden med størst vekst. Dette fører til stort press på arealene. Dette er nok årsaken til at vi mottar mange plansaker og dispensasjonssaker til behandling. Vårt inntrykk er at vi får gjennomslag for de nasjonale føringene og retningslinjene i det kommunale planarbeidet, selv om de i enkelte tilfeller krever en betydelig innsats fra avdelingen. Dette viser at ordningen med innsigelsesrett fungerer tilfredsstillende. Vi har anledning til å stille klare og tydelige krav som medfører at kommunene retter seg etter de nasjonale føringene slik at svært få saker havner i departementet til endelig avgjørelse, se også punkt 2.6.

Resultatområde 10 Kart- og geodata

Vårt interne geografiske informasjonssystem (GIS) er etablert og drevet som et fellestiltak i embedet. Dets ulike bestanddeler - data, hardware, software, kompetanse og organisering - er alle over et kritisk kvalitetsnivå. I MVA fører dette til at GIS brukes rutinemessig (daglig) i saksbehandling innenfor arealplan- og naturvernområdet. Hva gjelder datatilfang foreligger fylkesdekkende N250, N50, N5 (raster), DMK, vilt, vern, friluftsområder, grunnforurensning, vannkvalitet, kulturlandskap, kvartær- og berggrunnsgeologi. Innenfor 8 AREALIS-kommuner er datatilfanget vesentlig større innenfor hovedtemaene friluftsliv, landskap, natur og kulturminner.

Av oppramsingen framgår det at fagdatabasene utgjør en viktig datakilde for vårt interne GIS, samt for leveranser til AREALIS. Naturbasen er viktigst i denne forbindelsen, og kvaliteten anses meget god innenfor modulene vilt, vern og kulturlandskap. Videre legges kommunenes "prioriterte naturtyper" inn fortløpende. For disse modulene omfattes også kartdataene av god kvalitet, og disse er nå levert/godkjent av DN i form av SOSI-data. Videre anses 'grunnforurensning' å ha akseptabel kvalitet.

AREALIS omfatter som nevnt 8 kommuner med 'komplett' datasamling (i h.h.t. Vestfold-rapport av -96), mens etablering pågår i ytterligere 2 kommuner. En ellefte kommune har besluttet å starte opp AREALIS-etablering i samarbeid med fylkessekretariatet, som består av representanter fra FMVA og fylkeskartkontoret.

Selv om kommunene har fått en komplett datasamling, er det vårt inntrykk at kommunene bruker dataene i varierende grad. Det er derfor viktig fortsatt ha stor fokus på Arealis satsningen spesielt å tilrettelegge data på en slik måte at de er tilpasset kommunenes datateknologi.

Resultatområde 11 Tverrgående virkemidler og fellesoppgaver

Vi har i 2002 prioritert tilsyn og kontroll i de tilfeller hvor vi har mottatt klager og henvendelser. Pga ressursituasjonen har vi ikke maktet å gjennomføre noen omfattende satsning på kontroll og tilsyn. Dette er en lite tilfredsstillende situasjon, og fagfeltet vil prioritert opp i 2003, selv om det vil kunne gå på bekostning av andre viktige oppgaver.

3.2 Landbruksdepartementet

Oppsummering av hovedeffekter og resultater

Rapportering på landbruksdepartementets fagområde går i henhold til kravene i tildelingsbrevet i til Statens Landbruksforvaltning, SND og direkte til LD, både verbalt og via fagsystemer. De vises til disse rapportene. Her pekes på noen hovedtrekk i trender og aktivitet i 2002.

- Utfordringene er store i landbruket i Vestfold. Brukene blir færre og større. Antall driftsenheter er redusert med ca 5% siste år, og er nå under 2000. Totalareal i drift er stabilt, og gjennomsnittsstørrelsen pr. driftsenhet har økt med ca 5 %. Det er nå ca 215 dekar. Andelen leiejord er økende og utgjør ca 30 %. Tradisjonelle produksjoner gjennomgår store strukturendringer, som speiles bla ved salg av melkekvoter og redusert storfehold. Grøntsektoren må forholde seg til sterk reduksjon i grensevernet og omstrukturering i omsetnings- og foredlingsleddene. Aktiviteten i skogbruket bærer preg av lavkonjunktur, med delvis fallende tømmerpriser. Vestfold som et attraktivt bosted påvirker også strukturen og utviklingen i landbruksnæringen. Det vises til publikasjonen "Vestfoldlandbruket 2002" (vedlagt). Landbruksavdelingens rolle i det omfattende nettverk som skal stimulere til nærings- og samfunnsutvikling er mangslungen og under stadig utvikling. Det er viktig at fylkesmannen fortsatt har kapasitet og kompetanse til å være en attraktiv medspiller i dette nettverket fremover.
- Det er utarbeidet handlingsplan for økologisk landbruk i Vestfold. Næringens organisasjoner, veiledningstjenesten, foredlings- og omsetningsledd har vært aktivt med i prosessen. Fylkesmannen har her en viktig rolle som initiativtaker og koordinator i nettverket. Det er i ferd med å utvikles et kompetansemiljø innen produksjon og omsetning av økologiske produkter i fylket.
- Fylkesmannen i Vestfold har vært sekretariat og hatt prosjektledelsen for det 3-årige nasjonale prosjektet "Bruk av gården som ressurs for opplærings-, helse- og sosialsektoren" også kalt Grønn omsorg. Prosjektet ble avsluttet 31.12.02. Det er utarbeidet en rapport hvor styringsgruppa kommer med følgende anbefaling:
 4. Landbruksdepartementet tar et hovedansvar for den sentralte forankring i samarbeid med de mest berørte departement (BFD;HD,KRD.SD og UFD)
 5. Videreføring av nettsteder www.innpaatenet.no
 6. Behov for evaluering for forskning

Vi vil understreke behovet for at disse anbefalingene følges opp.

Resultatområde 21 Landbruksbasert nærings- og bygdeutvikling

- Handlingsprogrammet for Strategisk plan for landbruks- og bygdeutvikling ble rullert i januar 2002 (vedlagt). Prosjektene som ble etablert har vært en viktig del av vårt utviklingsarbeid. Bygdeutviklingsmidlene (BU) er viktige virkemidler i næringsutviklingen i fylket. De brukes aktivt for å stimulere for verdiskapningsprogrammene innen mat og tre, og danner grunnlag for senere enkeltprosjekter. Samarbeidet med Statens Nærings- og Distriktutviklingsfond (SND) fungerer godt, og fylkeslagene til landbrukets næringsorganisasjoner trekkes aktivt inn i utarbeidelsen av retningslinjer. 49 % av BU-midlene er

brukt for å gjennomføre tiltak forankret i Strategisk Plan for Landbruks- og Bygdeutvikling i Vestfold (SPLB).

- Vi har de siste år satt et særlig fokus på tjenesteproduksjon, konkretisert ved «grønn omsorg». Pågående prosjekt har som mål å finne ulike modeller for organisering og forankring i kommunene, spesielt innen helse- sosial og utdanning. Det er nå igang ulike former for prosjekter i 13 av 14 kommuner. Vi har fortsatt en pådriverrolle i dette utviklingsarbeidet.

Resultatområde 22 Miljø- og arealforvaltning

Det er i 2002 gjort en ekstra innsats innenfor områdetiltak. Formålet var å legge ekstra trykk for å få i gang nye tiltak. Det er nå områdetiltak i 12 av 14 kommuner. I Larvik er forvaltning av vikingbyen Kaupang i fremtiden et omfattende tiltak hvor en skal avklare og legge til rette for landbruksdrift på Kaupang som en del av forvaltningen av området som et nasjonalt kulturminne. Fotokonkurransen "Vestfold kulturlandskap i 4 årstider" ble startet opp i 2001 er gjennomført med bred deltagelse. Den følges opp med fotoutstilling i 2003. Målet er å øke kunnskapen om og forståelsen av kulturlandskap i fylket. Områdetiltakene i Vestfold er relativt store og berører mange grunneiere og ulike lokale brukerinteresser. Samarbeid grunneiere, øvrige brukere og kommunene er etter vår mening godt ivaretatt. Kommunene fungerer som sekretariat for gjennomføringen av enkelte tiltak. Dette er med på å sikre god kommunal forankring og å gi prosjektene tyngde. I enkelte områder er arbeidet satt i gang som følge av kommunens planarbeid. Landbruksavdelingen har hovedansvar for initiering og oppfølging av områdetiltakene. Kulturlandskapsgruppa har vært aktiv i dette arbeidet og gruppa oppdateres kontinuerlig. Områdetiltak er sentralt i forbindelse med tiltak i "Strategi for kulturlandskapsarbeidet i Vestfold 2000-2002".

Gjennom høy aktivitet når det gjelder miljøregistreringer i skog har fylkesmannen gjennom prioritering av virkemidler bidratt til at ca. 1/3 av fylkets produktive skogareal nå er registrert. Arbeidet med å synliggjøre miljøverdiene gjennom blant annet kartfesting og kombinasjon med skogbruksplanleggingen, bør sikre at skogbruket bidrar til bevaring av viktige biologiske verdier. Dette arbeidet vil fortsatt ha prioritet i vårt fylke og det foregår i nært samarbeide med kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket.

Miljøplan har i 2002 blitt tatt inn som en naturlig og viktig del av arbeidet med KvalitetSystemer i Landbruket (KSL), og vil få ekstra oppmerksomhet også i 2003. Av praktiske grunner er Vestfold Bondelag valgt som formell ansvarlig for arbeidet. Landbruksavdelingen koordinerer informasjonsarbeidet.

Det er behandlet 185 saker innenfor fylkeslandbruksstyret sitt ansvarsområde, herav 15 plan-saker. Ca 75 % av sakene avgjøres etter delegert fullmakt.

Resultatområde 23 Innteks- og velferdpolitiske tiltak

Gjennom jevnlig samlinger med kommunene er det lagt vekt på å kommunisere koblingen mellom de juridiske, administrative og økonomiske virkemidlene i landbruksforvaltningen.

3.3 Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Det vises til innledningen og kapittel 1 og 2.

3.4 Barne- og familiedepartementet

Oppsummering av hovedeffekter og resultater

- Fortsatt lav utbyggingstakt på barnehageområdet
- Kompetansesamlinger gjennomført på barnehageområdet
- Separasjon/skilsmissar behandlet innenfor 4 uker – stabilt antall saker
- Tilsynsprosent på barnevern gått opp til 92%, dvs. 167 besøk.
- Foreldreveiledning er ikke prioritert
- Forvaltningstilsyn med kommunene ikke gjennomført
- Gjennomgående problem at ressursene ikke strekker til andre ønskede aktiviteter overfor kommunene (kompetansebygging, rådgivning m.v.)

Resultatområde 41 Barnehager

41.1 Barnehageplanlegging og utbygging

Utbyggingstakten av barnehager i fylket er fortsatt lav i forhold til behovet. Det synes å være en nær sammenheng mellom kommuneøkonomi og utbyggingsomfang. Mange kommuner satser på private utbyggere. Det har særlig vist seg vanskelig å få til full barnehagedekning i de folkerike kommunene. Temaet er omhandlet i forventningsbrevet til kommunene og i møter om kommuneøkonomi, samt i kommunesamtaler.

41.2 Barnehageutvikling og samarbeid med kommunene

Det har vært gjennomført planmessig kontakt med kommunene ut fra en vurdering om den enkeltes behov for støtte og oppfølging. Ut fra geografiske forhold i fylket, og tradisjon for samarbeid mellom kommunene, er det benyttet fellesarenaer når ulike temaer er blitt vektlagt. Fylkesmannen har i samarbeid med kommunene tatt initiativ til opplæringsprogrammet – Den gode barnehagen i Vestfold. Hovedmålet i kvalitetssatsingen er å finne fram til lokale rutiner og metoder som sikrer kvalitet og gjør at den videreutvikles og fornyes. Alle kommunene deltar og er fordelt på 7 nettverk. Det er arrangert barnehagekonferanse ”Tønsbergkonferansen”, studietur for barnehageadministrasjonene til Skedsmo, og avholdt 3 saksbehandlert møter hvor kommunen som barnehagemyndighet og tilsyn var viktige tema i tråd med regjeringens satsing på kvalitet.

Når det gjelder kvaliteten for de barna som har plass, er den etter vår mening svært god. Det er etablert fleksible ordninger med oppholdstid tilpasset familiens behov og det er god vilje til å tenke nytt i kommunene. Personalets kompetanse er høy, med få dispensasjoner når det gjelder utdanningskrav. Det er etablert et godt samarbeid med Høgskolen i Vestfold som fanger opp behovene i kommunene og har gode tilbud til de ulike faggruppene.

Vestfold som et av tre fylker er tildelt 10 vekttalls videreutdanning i pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen fra Utdanning- og forskningsdepartementet, og skal være et tilbud over tre år. Studiet er uten kostnader for studentene og et attraktivt tilbud til førskolelærere.

41.3. Forvaltningsoppgaver i barnehagesektoren

Statstilskudd for 2002 til barnehagene i Vestfold: kr. 213.145.605,-. Beløpene inkluderer 10% til barn med funksjonshemninger i barnehage, tilskudd til tospråklig assistanse og tilskudd til barnehagetilbud for nyankomne flyktnings barn.

Det er også i 2002 utbetalt stimuleringsstilskudd til nye barnehageplasser med kr 5.240.000,-.

Årsmeldingen for barnehagene pr 15.12.2002 er ikke klar enda, så vi har ingen ny dekningsprosent pr. rapporteringsdato. Ut fra det nye systemet er det registrert 9017 barn i henhold til årsmeldingene. Alle årsmeldingene er ikke kontrollert pr. dato, så det kan bli noen endringer i tallene.

160 ikke-kommunale barnehager skulle levere regnskap for 2001. Fylkesmannen mottok regnskapet for de aller fleste innen fristen. Resten kom in etter purring.

Resultatområde 42 Familierett

Resultatområdet omfatter saksbehandling etter barneloven og ekteskapsloven, herunder forvaltnings- og oppfølgingsoppgaver i forhold til meklingsordningen. Målet med meklingsordningen er å hjelpe foreldre til enighet om barna ved samlivsbrudd. Fylkesmannen har også ansvar for å informere og rettlede om lover på familierettens område.

Saksbehandling av saker etter barnelov og ekteskapslov:

I 2002 ble det fattet 13 vedtak, hvorav 2 vedtak gjaldt samvær, 3 gjaldt dagligomsorg/samvær, og 8 var avvísningsvedtak.

Fylkesmannen har i 2002 ikke fått inn krav om avgjørelse i saker etter barneloven 44b.

Tallet for separasjoner og skilsmisser i Vestfold har ligget stabilt fra 2001 til 2002. Fylkesmannen har imidlertid sett en klar økning i antall godkjenninger av utenlandske separasjoner og skilsmisser.

	1999	2000	2001	2002
Antall separasjonsbevillinger	747	784	793	782
Antall skilsmissebevillinger	465	585	659	660
Antall utenlandske sep./skil.	22	32	27	43
Antall partnerskapsoppløsninger	1	2	1	3
Antall barn under 18 år involvert i separasjoner	941	1001	1049	904

I 2002 har vi igjen maktet å behandle alle separasjonene i den måneden søknaden har kommet inn. Det betyr at saksbehandlingstiden er mellom 0 og 4 uker.

Informere og rettlede om ekteskapsloven og barneloven:

Det føres ingen statistikk over antall henvendelser. Det brukes imidlertid en god del ressurser daglig på å besvare henvendelser fra privatpersoner og offentlige kontorer, hvor det gis generell veiledning om hvordan lovene er å forstå, hvilke rettigheter partene har mv. Informasjonen/rettledningen skjer fortløpende, ved henvendelse, via telefon og ved brev. I 2002 har vi hatt en betydelig økning i antall telefonhenvendelser vedr. dekning av reisekostnader ved samvær med barn.

Fylkesmannen har fulgt opp meklingsordningen og ivaretatt de oppgavene som er nevnt i tildelingsbrevet. I Vestfold er det relativt enkelt å sørge for at det finnes tilbud om mekling innenfor 2 timers reiseavstand. Det er langt vanskeligere å sikre at ventetiden for mekling ikke overstiger 3 uker. Dette kan oppnås ved å utvide bruken av eksterne meklere. Samtidig har fylkesmannen sett det som viktig at familievernkontorene tar en større del av meklingene, og da særlig de kompliserte meklingene. Dette er langt på vei to uforenlige mål fordi presset på familievernkontorene er stort. Fylkesmannen anbefaler at departementet legger opp til at den statlige virksomheten som får ansvaret for familievernkontorene også får ansvaret for hele meklingsordningen, herunder finansiering og eventuelt bruk av eksterne meklere.

Resultatområde 43 Krisetiltak

Krisesenteret for kvinner i Vestfold og Incestsenteret ligger i Tønsberg, som er forsøkskommune i rammefinansiering. Fylkesmannen har ingen oppgaver med tilskuddsordningen.

Resultatområde 44 Familievern

Fylkesmannen har gjennomført ett tilsyn ved hvert av fylkets tre familievernkontor. Det er utarbeidet egne tilsynsrapporter. Fylkesmannen har ingen alvorlige merknader til driften. Det er ikke mottatt klager. Fra 2003 er det gjennomført omorganisering som innebærer at det kun er to familievernkontor i Vestfold.

Resultatområde 45 Barnevern

Tilsyn

Fylkesmannen har hatt tilsyn med 41 barnevernenheter, hvorav 6 fylkeskommunale og 35 private. Av de private er 16 å regne som institusjoner og 19 som fosterhjem. Det ble utført 167 tilsynsbesøk. Kravet er anslått til 182. Det innebærer 92 % dekning.

Fylkesmannen har behandlet 2 klager fra unge i barneverninstitusjoner, hvorav 1 ble tatt til følge. I tillegg har fylkesmannen, inklusiv tilsynsutvalget, avklart en del muntlige klager/beklagelser i samarbeid mellom beboer og ledelsen i tiltakene.

Fylkesmannen har ikke gjennomført opplæringstiltak for tilsynsførere i fosterhjem. Fylkesmannen har imidlertid arbeidet aktivt for å få til et tydeligere og ryddigere regelverk som i større grad ivaretar rettssikkerheten til barn og unge i fosterhjem.

Fylkesmannen har ikke gjennomført noe eget forvaltningstilsyn i kommunene. I tildelingsbrevet står det at det skal utarbeides en mer systematisk tilsynsmodell, og utvikles et tilsyn i samarbeid med aktører innen helse og sosial. Fylkesmannen imøteser dette arbeidet.

Rapportering

Rapporteringen fra kommunene viser en økning i antall faste fagstillinger i barneverntjenesten.

Det har samtidig vært en økning i antall meldinger og nye undersøkelser og det totale antall barn i barnevernet har økt med 321. Det har vært en svak økning i antall fristbrudd, men en markert nedgang i antall fristbrudd på undersøkelser siste halvår. Det høye antall fristbrudd skyldes i hovedsak en kommune. Fylkesmannen har hatt flere møter med kommunen og i siste kvartal hadde kommunen ingen nye fristbrudd.

Klagebehandling

Fylkesmannen har behandlet 6 klagesaker etter lov om barneverntjenester § 4-4 annet og tred-

je ledd, og 4 saker etter forvaltningsloven vedrørende partsstatus, habilitet og erstatning. I tillegg har vi vurdert 10 klager på barneverntjenesten i kommunene og fylkeskommunen i henhold til lov om barneverntjenester § 2-3, b).

Veiledning og kompetanseheving

Råd og veiledning er hovedsakelig gitt per telefon til enkeltpersoner som er brukere av barneverntjenesten, til den offentlige barnevernvirksomheten i kommunene og fylkeskommunen samt til private barneverntiltak. Det er blitt avholdt en 2-dagers konferanse for saksbehandlere i kommunene og 2 dagssamlinger for barnevernledere i kommunene og fylkeskommunen. Fylkesmannen har deltatt i enkelte samarbeidsmøter mellom det kommunale og fylkeskommunale barnevernet, og på samlinger for private tiltak.

Ettersøking biologiske foreldre

Fylkesmannen har i 2002 hatt ca. 30 henvendelser om tema knyttet til adopsjonslovens § 12. Det gjelder personer som ble adoptert som barn, og som ønsker opplysninger om sine biologiske foreldre.

Resultatområde 46 Foreldreveiledning

Fylkesmannen har ikke prioritert dette området i 2002 grunnet en svært anstrengt ressursituasjon.

Resultatområde 47 Gjeldsrådgivning

Fylkesmannen har ikke prioritert dette området i 2002 grunnet en svært anstrengt ressursituasjon.

Resultatområde 48 Åpningstidsloven

Fylkesmannen har i 2001 behandlet 12 saker etter lovens § 2. 8 er avslått og 4 innvilget. Fylkesmannen har ikke hatt søknader om fastsettelse av områder som typiske turiststeder.

3.5 Justisdepartementet

Oppsummering av hovedeffekter og resultater

- Stiftelsesområdet nedprioritert – kun presserende saker er behandlet
- Fritt rettsrådsaker økt fra ca. 1550 i 2000 til ca. 2300 i 2002 – håndtert ved omprioriteringer og på bekostning av egenandelssaker som ikke er behandlet
- Voldsoffererstatning: stabilt antall innkommende saker ca. 100 pr. år. Etterslep fra 2001 ga 143 behandlede saker i 2002. Utbetalt kr. 5.347.942,- med effektiv saksbehandlingstid 2-3 mndr.
- Beredskap: med noen unntak er alle oppdrag utført på tross av redusert bemanning i 2002.

Resultatområde 51.1 Stiftelser

Fylkesmannen har tilsynsansvar for 407 stiftelser. Ingen av regnskapene for 2001 er gjennomgått. På grunn av manglende ressurser har fylkesmannen måttet behandle kun de sakene som har hastet mest. Fylkesmannen har ikke hatt klagesaker i 2002.

Resultatområde 51.2 Overformynderi/vergemål

Fylkesmannen har behandlet 12 (12) klagesaker og saker som førsteinstans i 2002. Dette gjelder for det meste søknad om lån av umyndiges midler. Det er planlagt for 2 store konferanser for hjelpeverger (250 deltager) som avholdes i januar 2003.

Resultatområde 51.3 Forliksrådene

Fylkesmannen har i 2002 medvirket til og koordinert påmeldingen for kurs som arrangeres av Samarbeidsutvalget for forliksråd og hovedstevnevitner i byene.

Resultatområde 51.4 Tilsynsråd for fengslene

Fylkesmannen har i 2002 sendt inn forslag til medlemmer av tilsynsrådet til Justisdepartementet for endelig oppnevning.

Resultatområde 52.1 Fri rettshjelp

Det er i 2002 innvilget ca. 2322 saker om fritt rettsråd, 138 søknader er avslått. Det har vært en økning i antallet saker med ca. 420 fra 2001.

De fleste sakene gjelder juridiske problemer i samband med oppløsning av ekteskap/samboerforhold (skilsmisse, skifte og barnefordeling). Andre viktige saker er barnevernssaker, (før nemndbehandling), oppsigelse i arbeids- og husleieforhold, personskaade og utlendingssaker.

Departementet har bedt oss registrere alle saker, unntatt utlendingssaker, på kjønn. Det er totalt 811 slike saker, som fordeler seg med 274 saker på menn og 537 saker på kvinner.

Videre er det i 2002 innvilget 55 saker om fri sakførsel, 36 søknader er avslått. Fri sakførsel ved tvangsinnleggelse i psykiatrisk institusjon omfatter ca. 101 saker.

Saksbehandlingstiden har variert noe gjennom året blant annet som følge av vakanser, men gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært på mellom 1 og 3 måned.

Resultatområde 52.2 Voldsoffererstatning

Det kom inn 97 (100 saker i år 2001) søknader om voldsoffererstatning i 2002. Det ble behandlet 143 (70) søknader. Totalt ble det utbetalt kr. 5.347.942,- (2.216.109,-) i erstatninger inkludert tilleggserstatninger fra Erstatningsnemnda og utgifter til forliksrådsbehandling. Det ble gitt avslag i 45 (29) saker. Fylkesmannen mottok 18 klager til Erstatningsnemnda.

Søknadene gjelder i hovedsak erstatning for legemsfornærmelse, legemsbeskadigelse og seksuelle overgrep. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra søknaden er mottatt av fylkesmannen er 6-12 måneder. Fra en sak er klar til behandling, med nødvendig dokumentasjon mottatt, var behandlingstiden ved årets utgang 2-3 måneder.

Ved siden av søknadene om voldsoffererstatning, behandlet fylkesmannen 7 (6) søknader om ettergivelse av regresskrav.

Resultatområde 52.3 Navneloven

Fylkesmannen har mottatt 309 søknader om endring av navn. Det er gitt 251 navnebevillinger og 63 avslag.

Resultatområde 52.4 Tomtefestelov

Fylkesmannen har behandlet 3 saker etter tomtefesteloven.

Resultatområde 52.5 Konstitusjon av dommere

Fylkesmannen har mottatt og behandlet 11 saker om oppnevning av settedommere.

Resultatområde 52.6 Dekningsloven

Fylkesmannen har behandlet 2 saker etter dekningsloven § 3-9.

Resultatområde 52.7 Kommunale politivedtekter

Fylkesmannen har behandlet 1 sak om kommunale politivedtekter.

Resultatområde 53 Konfliktråd

Det utarbeides egen rapport for dette området.

Resultatområde 55 Økt samfunnsikkerhet i fylket

Det vises til kap. 2.8 foran.

Resultatområde 56 Oppfølging av Sivilforsvaret

Intet avvik.

Resultatområde 57 Fylkesmannen ivaretagelse av sine forpliktelser innen sivil-militært samarbeid og planlegging for sikkerhetspolitisk krise/krig.

Intet avvik.

3.6 Kommunal- og regionaldepartementet

Oppsummering av hovedeffekter og resultater

1. Kommuneøkonomien i Vestfoldkommunene har vært meget stram i 2002. De fleste av kommunene må balansere sine driftsregnskap ved bruk av disposisjonsfond. Flere kommuner frykter å måtte vedta regnskap for 2002 som viser underskudd. Den økonomiske situasjonen i kommunene har vært en sentral sak i møter med kommunene, KS i Vestfold og med Kommunaldepartementet. Kommunene i Vestfold synes enige om at gjennomføring etter Rattsutvalgets anbefalinger om rammetilskudd vil være en mer rettferdig ordning.
2. Antallet ressurskrevende brukere innen omsorgstjenestene synes å øke. Dette gjelder brukere som tidligere var knyttet til 2. linjetjenesten. De økonomiske overføringene (skjønnskuttet) dekker bare ca 12 % av ekstrakostnadene kommunene har innen helse- og omsorgssektoren. Betydelige ekstrakostnader innen andre områder blir ikke hensyntatt.
3. To kommuner er ført i departementets register ROBEK i 2002, mens to andre kommuner er meldt ut.

Det har vært mye arbeid med veiledning i forhold til KOSTRA-forskriftene, rapportering og bruk av Kostra-data. Det var 9 nye KOSTRA-kommuner i 2001.

Resultatområde 61 Kommuneøkonomi og samordning

Budsjettene som er gjenstand for lovlighetskontroll har blitt drøftet med Fylkeslegen og Statens utdanningsdirektør.

Fire kommuner, Borre og Tønsberg, Holmestrand og Hof sto i departementets register på grunn av akkumulert regnskapsunderskudd og budsjett/økonomiplan som ikke var i balanse.

Disse fikk sine budsjett lovlighetskontrollert. Holmestrand kommune ble pålagt å redusere lånerammen, jfr. vedlegg skjema 1.

Borre og Tønsberg ble meldt ut av registeret i 2002.

Resultatområde 61.1 Økonomiforvaltning

Fylkesmannen har behandlet i alt 9 saker som gjelder låneopptak. Videre er det behandlet 14 saker som gjelder godkjenning av garanti etter komm.l. § 51. Ingen av sakene ble underkjent. Fylkesmannen får imidlertid spørsmål om slike saker fra kommunene, som bl.a. medfører at slike saker ikke blir reist når de får opplysninger om at de ikke etter loven kan bli godkjent.

Det vises til vedlagte skjema 2 og 3.

KOSTRA – prosjektet rapport 2002.

Det vises til egen rapport som blir sendt særskilt. Det skal her nevnes at veiledningen både til rapportering for 2001 og bruk av KOSTRA-data har vært tidkrevende. Mange kommuner har så vidt begynt å bruke data fra KOSTRA. Det gjenstår således enda mye arbeid for å bedre bruken av disse data i kommunene.

Resultatområde 61.2 Samordning

Det vises til kap. 2.1

I tillegg skal nevnes;

1. Fylkesmannen har et nært samarbeid med KS-Vestfold og andre regionale statsetater om avvikling av møter og konferanser som går på informasjon av statlige styringssignaler. Hver siste torsdag i måneden er avsatt både av den kommunale ledelsen, fylkesmannen og fylkeskommunen til slike møter, der temaer som berører kommunesektoren blir tatt opp. Kommuneproposisjonen og statsbudsjettet er faste innslag henholdsvis i mai og oktober. Det blir også holdt temamøter/konferanser med bredere målgruppe enn den kommunale ledelsen.
2. Det er utarbeidet en felles møtekalender på nettet for viktige møter/konferanser der den politiske og administrative ledelsen i kommunene/fylkeskommunen og ledelsen hos fylkesmannen og den regionale stat forutsettes å delta. Kommunene, fylkeskommunen, fylkeslegen, statens utdanningskontor og fylkesmannen er tilknyttet kalenderen over nettet. Andre statsetater forutsettes å ta kontakt med fylkesmannen for å klargjøre datoer.
3. De ulike fagavdelingene holder møter/konferanser med kommunesektoren om spesifikke fagtemaer. Til disse konferansene blir de andre statsetatene også invitert der det er naturlig.

Fylkesmannen har møte med styret i KS-Vestfold 2 ganger pr. år.

Resultatområde 61.3 Kommuneinndeling

Det har ikke vært noen nye saker i Vestfold.

Resultatområde 62 Lovlighetskontroll og veiledning

Fylkesmannen har behandlet 3 saker etter kommunelovens § 59 om lovlighetskontroll. Fylkesmannen opprettholdt avgjørelsen i 2 sakene. En sak ble trukket under behandlingen av saken. Det ble i 2002 tatt opp 2 saker etter eget initiativ etter komm.l. § 59 nr. 5. Det vises til vedlagte skjema 4.

Resultatområde 63 Regelverksforvaltning/ klagebehandling

Resultatområde 63.1 Saksbehandling

Fylkesmannens oppgaver etter plan- og bygningsloven har i 2002 vært følgende:

- Klageinstans for vedtak fattet av de kommunale bygningsmyndighetene og vedtak om reguleringsplaner fattet av kommunestyret.
 - Deltakelse i megling i plansaker hvor det foreligger innsigelse fra fylkeskommunen eller statlig organ. Med planer mener en i denne sammenheng reguleringsplaner, kommunedelplan og arealdelen av kommuneplaner.
 - Lovlighetskontroll og uttalelser til kommuneplaner/reguleringsplaner.
 - Ekspropriasjon etter pbl.
 - Gi veiledning til kommunene.
 - Gi veiledning til publikum.
 - Den løpende saksbehandlingen av enkeltsaker (klagesaker) som er oversendt fra bygningsmyndighetene omfatter i første rekke:
 - Saker hvor et byggeprosjekt har ført til konflikt med naboskapet pga. redusert utsikt, dominerende virkning, påstand om uheldig plassering osv.
 - Saker om utvidelse av eksisterende fritidsbebyggelse og oppføring av nye tiltak. (hytter, anneks, båthus, brygger mv.).
 - Fradeling av nye byggetomter. (Ofte i strid med kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan).
 - Bygge - og delingsforbud etter pbl. § 33.
 - Saker etter pbl § 74.2 - «skjønnhetsparagrafen». (Få saker).
- Det brukes i underkant av to årsverk på hele dette arbeidsfeltet.

Klager etter plan- og bygningsloven over vedtak av kommunene i 2002:

Kommune	Stadfestet	Omgjort	Sum vedtak	Merknader
Re	3	0	3	
Andebu	3	2	5	
Larvik	42	3	45	Omgjort 7 %
Horten	11	3	14	Omgjort 21 %
Sande	11	2	13	Omgjort 15 %
Tønsberg	35	5	40	Omgjort 12 %
Hof	1	0	1	
Holmestrand	0	3	3	
Sandefjord	31	9	40	Omgjort 22 %
Stokke	9	2	11	Omgjort 18 %
Nøtterøy	20	6	26	Omgjort 23 %
Tjøme	12	3	15	Omgjort 20 %
Lardal	1	0	1	
Svelvik	4	1	5	
Andre fylker (Settefylkesmann)	4	2	6	I tillegg ble en sak sendt til MD for avgjørelse
Totalt	187	41	228	Omgjort 18 %

I tillegg har fylkesmannen behandlet 16 klager på reguleringsvedtak. Alle kommunens vedtak ble stadfestet av fylkesmannen.

Fylkesmannen har tatt klagen til følge og omgjort 41 av 228 byggesaker i Vestfold i år 2002, dvs en omgjøring på ca. 18 %.

Samlet antall klagesaker (byggesaker og klage på reguleringsplaner) er 244 (317). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid hos fylkesmannen var ca. 3mnd. Som i 2001.

Det er etter innsigelse avholdt megling i 3 saker i 2002.

Fylkesmannen har behandlet 5 ekspropriasjonssaker i 2002.

I tillegg har fylkesmannen (miljøvernavdelingen) gitt uttalelse til følgende saker:

Uttalelser plansaker totalt: 206 (196)

- Uttalelser til kommuneplaner 11 (10)
- Uttalelser til varsler/reguleringsforslag 190 (179)
- Uttalelser om konsekvensutredninger 5 (7)
- Uttalelser til disp.saker 229 (166)

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Avkjørselssaker etter vegloven

Fylkesmannen behandlet 8 avkjørselssaker etter vegloven i 2002

Resultatområde 63.2 Informasjon og veiledning

Fylkesmannens veiledning overfor kommunene er gjennomført både i form av besøk/møter og i form av telefonisk veiledning. Målgruppen har vært administrasjonen og/eller politisk utvalg. Fylkesmannen bruker dessuten mye ressurser på å veilede enkeltpersoner.

Resultatområde 63.3 Statsborgersaker

Fylkesmannen har innvilget 17 statsborgersøknader i 2002.

3.7 Helsedepartementet og Sosialdepartementet

Oppsummering av hovedeffekter og resultater

- ”Kunnskap og brubygging” videreført gjennom bl.a. veiledning og kurs
- Kompetansesatsing overfor kommuneansatte innenfor rusområdet
- Oppfølging av rekrutteringsplanen for helse- og sosialpersonell gjennomført
- Handlingsplanen for eldre fulgt opp med en rekke aktiviteter
- Opptrappingsplanen for psykisk helse viser fortsatt problemer i enkelte kommuner mht. plankravet
- Klagesaker etter sosialtjenesteloven behandlet innenfor 2 mndr. (se egen rapport, kf.r til delingsbrevet)

Resultatområde 71 Veiledning, kompetanseheving og informasjonsvirksomhet

Utviklingsarbeid for å styrke kompetansen og sikre kvalitet i sosialtjenestens førstelinje. Fylkesmannen har videreført satsingene i handlingsplanen ”Kunnskap og brubygging” gjennom et eget veiledningskurs i samarbeid med FO (Fellesorganisasjonen for sosionomer, barnevernspedagoger og vernepleiere) og videreføring av de 5 faglige foraene som er etablert i Vestfold. I tillegg er det utviklet et eget forum for personer i de større kommunene som arbeider med økonomisk rådgivning.

Kommunenes anvendelse av de veiledende retningslinjene for økonomisk stønad er fulgt opp i samarbeid med Sosiallederlaget, og gjennom kommunemøter, i klagesaker og veilednings-skriv.

Kompetansesatsing rus

Fylkesmannen har i samarbeid med fylkeslegen iverksatt kompetansesatsing overfor kommunalt ansatte helse- og sosialarbeidere som arbeider med langtids rusmiddelmissbrukere, herun-

der deltakere i Legemiddel Assistert Rehabilitering. Det er spesielt satset på tiltak gjennom Rusforum, som er et faglig forum for ansatte i kommunene og fylkeskommunen.

Det er etablert samarbeid med Borgestadklinikken, og de øvrige fylkesleger og fylkesmenn i Region Sør.

Rekrutteringsplan for sosial- og helsepersonell

Fylkesmannen har fordelt nær 3 mill. i kompetansemidler til helse- og sosialpersonell. Midlene er tildelt 13 av fylkets 14 kommuner. Noe av midlene ble benyttet til en helsesekretærutdanning lokalisert til Østfold. Dessuten ble noen midler gitt til en utdanning i kreftomsorg for kommunene i Vestfold.

Det er gjennomført en oppfølging av kommunene når det gjelder hvordan midlene er benyttet og hvilke rekrutteringsproblemer kommunene har. Gjennomgående er det mangel på hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og sykepleiere med ulike former for spesialutdanning. Variasjonene mellom kommunene er imidlertid store.

Handlingsplanen for eldreomsorgen

I samråd med fylkeslegen har fylkesmannen hovedansvar for oppfølgingen av handlingsplanen for eldreomsorg. Arbeidet har i 2002 bestått av følgende hovedoppgaver:

- oppfølging av kommunens tidligere vedtatte planer for utbygging av pleie- og omsorgstjenestene
- gitt løpende råd, veiledning og informasjon til kommunene i deres gjennomføring av planene og påsett at det er samsvar mellom planer og budsjetter
- gitt uttalelser til Husbanken i alle saker som dreier seg om utbygging av omsorgsboliger
- fulgt opp kommunens bruk av øremerkede tilskudd for 2001
- gjennomgått kommunens innsendte KOSTRA-tall og vurdert sammenhengen mellom disse og handlingsplanrapporteringen for 2001
- deltatt i departementets nettverkssamlinger
- hatt møter med mange av fylkets kommuner i forbindelse med utbyggingsplanene deres
- informert kommunene spesielt i forbindelse med Stortingets ekstrabevillinger
- gitt intervjuer i lokalaviser samt arrangert pressekonferanse spesielt relatert til St.melding 31 og avslutningen av handlingsplanen
- sammen med høghskolen i Vestfold arrangert 1 ukes lederopplæringskurs på Lesbos (høghskolen i Agder sitt kurscenter)

Gjennomføring av opptrappingsplanen for psykisk helse 1999-2006

Fylkesmannen har et tett samarbeid med fylkeslegen på dette området og har hatt ansvaret for oppfølgingen og utsendelsen av alle tilsagnsbrevene ved terminutbetalingene.

Fylkesmannen mottok ikke utbetalingsfullmakt fra Sosial- og helsedirektoratet før medio mai 2002. Første terminutbetaling kunne derfor først utbetales sammen med 2. termin – i mai 2002.

Boligdelen av opptrappingsplanen har vært sett i sammenheng med utbyggingen knyttet til handlingsplan for eldre.

Tre kommuner fikk tilbakeholdt sitt tilskudd i slutten av 2001. Disse tilskuddene ble utbetalt i løpet av 2002, etter at plankravene ble oppfylt.

Aktivitetskravene knyttet til opptrappingsplanen, har vært vurdert sammen med fylkesmannens gjennomgang av kommunebudsjettene.

Veiledning i forhold til lov om sosiale tjenester

Når det gjelder veiledning i forhold til kap 6A i sosialtjenesteloven, vises det til egen rapport som er sendt Sosialdepartementet.

For øvrig gis det løpende veiledning til kommuner og tjenestemottakere på telefon. Utover dette har fylkesmannen deltatt i møter med 3 enkeltkommuner, hvor tema har vært *saksbehandling etter lov om sosiale tjenester..*

Resultatområde 72 Tilsyn og klagesaksbehandling

I henhold til tildelingsbrevet skal det lages en særskilt rapport på klagesaksbehandling og tilsyn.

Resultatområde 73 Tilskuddsforvaltning mv

Handlingsplan for eldreomsorgen:

Fra og med 2002 ble omsorgstjenestetilskuddet gitt som en del av rammetilskuddet til kommunene.

Handlingsplan for helse- og sosialpersonell:

Alle tildelte midler ble fordelt (se foran).

Opptrappingsplan for psykisk helse:

Som nevnt fikk tre kommuner tilbakeholdt tilskudd på slutten av 2001. For en av disse kommunenes vedkommende ble også 1- og 2. termin 2002 tilbakeholdt. Tilgodehavende for 2001 og 2002 ble utbetalt innen tredje termin 2002. En annen kommune fikk først 1.- og 2. termins tilskudd utbetalt i august 2002.

Utskrivingstilskudd:

Fem personer fikk tildelt tredje-årstilskudd.

3.8 Kultur- og kirkedepartementet

Oppsummering av hovedeffekter og resultater

Fylkesmannen har registrert 1 nytt trossamfunn i 2002. Det er nå til sammen 24 registrerte og 2 uregistrerte trossamfunn i Vestfold.

Fylkesmannen har i 2002 behandlet 47 søknader om spredning av aske. 44 søknader er innvilget og 3 er avslått. Fylkesmannen har avslått en søknad om gravminne.

VEDLEGG 1 : KOMMUNALE BUDSJETTVEDTAK

Fylkesmannen i Vestfold

Behandling av kommunale budsjettvedtak, jf. Kommunelovens § 59 og 59 a

1.1 Fylkesmannens behandling av kommunale budsjettvedtak	Antall
a) Hvor mange saker har fylkesmannen behandlet i 2002	6
b) Hvor mange av disse ble opphevet	2

1.2 Årsaken til opphevelsen	Antall
a) Budsjettet ble opphevet p.g.a. formelle feil	0
b) Budsjettet ble opphevet p.g.a budsjettets økonomiske innhold	2
c) Budsjettet ble opphevet av andre årsaker	0

VEDLEGG 2 : GODKJENNING AV KOMMUNALE LÅNEOPPTAK § 50

Fylkesmannen i Vestfold

Godkjenning av kommunale låneopptak, jf. Kommunelovens § 50

3. Fylkesmannens behandling av kommunale låneopptak i 2002	Antall
a) I hvor mange søknader om godkjenning av kommunale låneopptak har fylkesmannen truffet vedtak i 2001?	9
b) Hvor mange av disse låneopptakene godkjente fylkesmannen?	9
c) Hvor mange låneopptak ble ikke godkjent av fylkesmannen?	0

VEDLEGG 3 : GODKJENNING AV KOMMUNALE GARANTIVEDTAK § 51

Fylkesmannen i Vestfold

Godkjenning av kommunale garantier, jf. Kommunelovens § 51

4 Fylkesmannens behandling av kommunale garantivedtak i 2002	Antall
a) I hvor mange søknader om godkjenning av komm. garantivedtak har fylkesmannen truffet vedtak i 2000?	14
b)Hvor mange av disse garantivedtakene godkjente fylkesmannen?	14
c)Hvor mange av garantivedtakene ble ikke godkjent av fylkesmannen	0

VEDLEGG 4 : FYLKESMANNENS LOVLIGHETSKONTROLL AV KOMMUNALE AVGJØRELSER § 59

Fylkesmannen i Vestfold

Fylkesmannens lovlighetskontroll av kommunale avgjørelser, jf. Kommune-lovens § 59

Lovlighetskontroll tatt opp etter klage, jf. Komm.l. § 59 nr. 1	Antall
a) I hvor mange av disse sakene har fylkesmannen truffet vedtak i 2002	2
b) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen opprettholdt?	2
c) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen kjent ulovlige?	0

Lovlighetskontroll tatt opp etter fylkesmannens eget initiativ, jf. komm.l. § 59 nr. 5	Antall
a) I hvor mange av disse sakene har fylkesmannen truffet vedtak i 2000?	2
b) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen opprettholdt?	2
c) Hvor mange av avgjørelsene har fylkesmannen kjent ulovlige ?	0